

Landshypotek Banks omställningsplan

- Bankens ansvar och ambition för att nå ett fossilfritt samhälle

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Landshypotek Bank har tagit fram en omställningsplan som redovisar hur banken kommer att arbeta tillsammans med sina kunder i klimatomställningen. Omställningsplanen är antagen av Landshypotek Banks styrelse (december 2024). Den kommer årligen att revideras varefter banken, våra kunder, tekniken, politiken, kunskapsläget och hela samhället utvecklas. Omställningsplanens viktigaste budskap är:

Fokus på jordbruket

Bankens omställningsplan berör både utlåningsportföljen och den egna verksamheten men banken har valt att fokusera sina ansträngningar på jordbruket. Anledning till detta vägval är att det svenska jordbruket står för cirka 15% av Sveriges utsläpp och det finns goda möjligheter för banken att vara med att finansiera investeringar för att få bort fossila bränslen från det svenska jordbruket i närtid samtidigt som jordbruket anpassas till ett förändrat klimat.

Biologiska processer

Stora delar av jordbrukets utsläpp av växthusgaser är en naturlig effekt av biologiska processer som varken banken eller bankens kunder har rådighet över. Det viktigaste är att bankens arbete fokuserar på utsläppen som banken kan påverka idag, dvs. utsläppen från arbetsmaskiner eller till uppvärmning av ekonomibyggnader. Parallellt med utfasning av fossila bränslen måste jord- och skogsbruket anpassas till ett förändrat klimat.

Det krävs politisk styrning

Varken banken eller bankens kunder kommer att kunna uppnå målen på egen hand utan det krävs en politisk styrning med tydliga ekonomiska incitament för det svenska lantbruket att ställa om. Det är också viktigt att regelverk tar hänsyn till det svenska jord- och skogsbrukets många roller i samhället. Jord- och skogsbruket är avgörande för landets matproduktion och självförsörjning samtidigt som de är de enda två sektorerna som kan skapa biologisk mångfald.

Fossilfritt lantbruk

Banken har sedan tidigare antagit en långsiktig målsättning om att nå netto-noll utsläpp till senast 2045. I linje med lantbruksbranschens färdplan arbetar banken också för ett fossilfritt svenskt lantbruk till 2030. För att uppnå de långsiktiga, övergripande målen har banken tagit fram egna mål och aktiviteter.

Innehållsförteckning

Landshypotek Bank – Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från jord- och skogsbruket

Jordbrukets utsläppsminskningspotential

Upptag i den växande skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Landshypotek Bank

Sammanfattning

**Landshypotek Bank
Bakgrund och affärsmodell**

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Landshypotek Bank – bakgrund och affärsmodell

Sammanfattning

**Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell**

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Bakgrund och affärsmodell

Landshypotek grundades av svenska lantbrukare redan 1836 med syfte att erbjuda konkurrenskraftig finansiering till svenskt jord- och skogsbruk. Över 180 år senare fortsätter banken att erbjuda konkurrenskraftig finansiering till svenska jord- och skogsbrukare. Banken erbjuder dessutom lån till villor, bostadsrätter och fritidshus i hela landet samt sparande för alla.

Landshypotek Bank ägs av cirka 33 000 kunder, som lånar till jord, skog och gårdar, organiserade som medlemmar i Landshypotek Ekonomisk Förening. Bankens överskott delas ut till medlemmarna som årlig utdelning och går på så sätt tillbaka till utvecklingen av det svenska lantbruket och investeringar på gårdar runt om i hela landet.

Då banken enbart erbjuder finansiering av jord, skog och boende finns det naturliga exkluderingar i bankens utlåningsverksamhet. Som en följd lånar banken inte ut till utvinning av fossila bränslen såsom kol, naturgas eller olja. Banken har endast verksamhet i Sverige och har därmed ingen utlåning till verksamheter i andra länder.

Banken har emitterat gröna säkerställda obligationer med en volym om 11,5 miljarder kronor som i sin helhet finansierar hållbart skogsbruk i Sverige. Banken disponerar också över en likviditetsreserv som består av räntebärande värdepapper, antingen säkerställda obligationer i svenska kronor utgivna av nordiska kreditinstitut eller av värdepapper utgivna av svenska kommuner, regioner eller av Kommuninvest. Banken har fattat beslut om att placeringar i likviditetsportföljen inte får göras i verksamheter som har fokus på fossil energiproduktion.

Bankens omställningsplan beskriver hur banken kommer att jobba för att minska sin klimatpåverkan – både i den egna verksamheten och genom utlåningsverksamheten. Klimatförändringarna är redan här, men effekterna kommer framför allt bli kännbara längre fram under detta sekel. Begränsningen av klimatförändringarna och nödvändiga klimatanpassningar behöver göras nu. Hur stora effekterna blir beror på hur den globala klimatpolitiken och samhällets ansträngningar utvecklar sig.

Sammanfattning

**Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell**

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

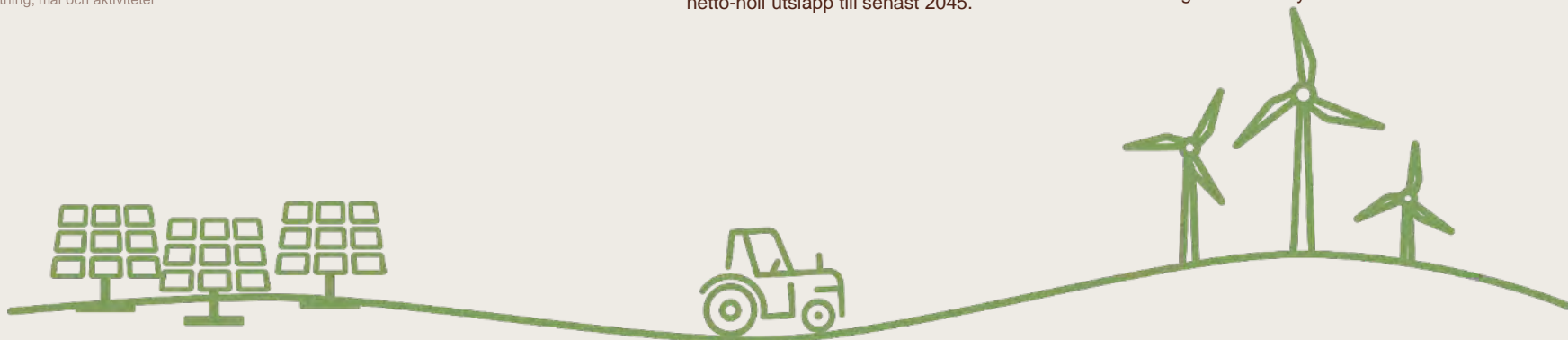
Banken har en viktig roll att spela i omställningen till ett fossilfritt samhälle och att bidra till samhällets anpassning till de klimatförändringar som redan är här och som kommer att komma. Som andra banker har Landshypotek Bank ingen *direkt* rådighet över investeringsbeslut som tas på gårdarna, utan det är bankens kunder som installerar biogasproduktion eller gör byggnaderna mer energieffektiva. Däremot väljer banken vad vi finansierar (eller inte finansierar), hur vi lånar upp kapital och vilka människor som arbetar på banken. Som bank kan vi skapa förutsättningar genom att tillhandahålla konkurrenskraftig finansiering till det vi tror tar oss till en bättre plats.

Beroende av ambitioner, politik och teknikutveckling

Styrelsen i Landshypotek Bank har antagit en klimatstrategi som sätter riktning och ambition för bankens verksamhet i ett förändrat klimat. Med klimatstrategin står banken bakom bankernas gemensamma klimatfärdplan som antogs av den svenska bankföreningens medlemmar våren 2021.

I den fastställs målet om att säkerställa att bankens verksamhet är i linje med Parisavtalet och det svenska målet om netto-noll utsläpp till senast 2045. Omställningsplanen ersätter bankens klimatstrategi, men det övergripande målet står kvar, dvs att nå netto-noll utsläpp till senast 2045.

För att uppfylla det långsiktiga målet till 2045 är banken och våra kunder beroende av vad som sker inom andra delar av samhället. Politiken kan stimulera, bromsa eller motverka omställningen till ett fossilfritt samhälle. Bankens omställningsplan bygger delvis på att det finns politik och regelverk som främjar omställningen till ett fossilfritt samhälle. Bankens jordbrukskunder är beroende av teknikutvecklingen inom t.ex. arbetsmaskiner och transporter för att kunna bryta beroendet av fossila drivmedel. I synnerhet är tillgången till fossilfri energi och fungerande infrastruktur två grundpelare för en lyckad klimatomställning för kundernas verksamheter. Dessutom ska det finnas en betalningsvilja hos konsumenter för mat som har producerats med ett lägre klimatavtryck.

Sammanfattning

Landshypotek Bank – Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Koppling till andra samhällsnyttor och potentiella målkonflikter

Det är svårt att avgränsa bankens direkta och indirekta klimatpåverkan när finansiering av jord- och skogsbruk medför många andra samhällsnyttor. Jord- och skogsbruket producerar biogena råvaror som är avgörande för övergången till en mer biobaserad och cirkulär ekonomi. Bankens utlåning till det svenska jordbruket bidrar till landets matproduktion. Matproduktionen är en grundförutsättning för landets självförsörjning och beredskap, inte minst i tider av geopolitisk oro i Europa och närområdet.

En ökad matproduktion i Sverige kommer att innebära ökade utsläpp från det svenska jordbruket, vilket kan uppfattas vara i konflikt med omställningen till ett samhälle med netto nollutsläpp. Samtidigt är en ökad matproduktion i Sverige mindre utsläppsintensiv än matproduktion i andra länder. Växthusgas-effekten på global nivå borde därmed (allt annat lika) bli lägre när matproduktionen i Sverige ökar. Banken tror på och verkar för en ökad matproduktion i Sverige, vilket kan innebära att bankens växthusgasutsläpp kommer att öka över tid. Det finns naturligt goda förutsättningar för livsmedelsproduktion och biogena råvaror i

Sverige, och som relativt sett (i jämförelse med andra platser där t.ex. vattenbrist råder) kommer att bli bättre i ett förändrat klimat. Det talar för att produktionen behöver öka.

Jord- och skogsbruket är två unika sektorer i den bemärkelse att de både har en påverkan (positiv och negativ) på den biologiska mångfalden¹ och kan skapa biologisk mångfald. Klimat och biologisk mångfald är tätt sammankopplade och ett förändrat klimat kommer att påverka den biologiska mångfalden, vilket kommer att påverka förutsättningar för det svenska jord- och skogsbruket. Vissa röster i samhället förespråkar långtgående skyddsåtgärder för den svenska skogen i syfte att bevara den biologiska mångfalden och för att öka koldioxidinlagringen i den svenska skogen på kort sikt. Banken delar inte den uppfattningen. Banken tror på det sunda med att bruka jord och skog och tror att det går att kombinera ett aktivt och långsiktigt brukande med att värna om den biologiska mångfalden samtidigt som virkesförrådet ökar. Banken tror fortsatt på vikten av att bruka jord och skog i Sverige för att producera mat och de biobaserade produkterna som behövs i en nödvändig och lyckad klimatomställning.

¹ I begreppet biologisk mångfald inkluderar vi här även andra ekosystemtjänster så som vattenreglering, kolbindning, pollinering, luftkvalitet, temperaturreglering och möjligheter till naturupplevelser.

Sammanfattning

Landshypotek Bank – Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Anpassning till klimatet

Denna omställningsplan tar sikte på den omställning som krävs för ett hållbart samhälle, men det är samtidigt nödvändigt att anpassa dagens verksamheter till de klimatförändringar som redan är här. För att säkerställa att banken hanterar fysiska klimatrelaterade risker har banken tillsammans med SMHI låtit göra en analys av jord- och skogsbrukets främsta klimatrelaterade fysiska risker. Risker som kan hanteras genom anpassning. Jord- och skogsbruket är två branscher som kommer drabbas både först och drastiskt av ett förändrat klimat. Analysen visar att riskerna skiljer sig över landet. Vilka åtgärder som är bäst lämpade för den specifika verksamheten beror på omständigheter utifrån geografiska förutsättningar och vilken typ av verksamhet som bedrivs.

Landshypotek Bank

Sammanfattning

Landshypotek Bank +
Bakgrund och affärsmodell

**Utsläpp från
jord- och skogsbruket**

Jordbrukets potential för
utsläpminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Utsläpp från jord- och skogsbruket

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Utsläpp från jord-och skogsbruket

Jord- och skogsbruket är två av de mest väsentliga och komplexa sektorerna i Sveriges klimatomställning. Redan idag binder de svenska skogarna och de svenska åker- och betesmarkerna stora mängder kol. Svenska skogar och marker absorberar årligen nästan lika mycket växthusgaser som hela Sveriges totala utsläpp². Klimateffekten av de svenska skogarna blir ännu större om substitutionsnyttan av biogena råvaror räknas med³. Samtidigt står jordbruket för runt 15 procent av Sveriges totala utsläpp och är därmed en avgörande sektor för om Sverige klarar sin klimatomställning⁴. Utmaningen med både jord- och skogsbruket som sektorer är att dessa sektorer är helt beroende av biologiska processer som varken banken eller bankens kunder har direkt rådighet över.

Jordbrukets växthusgasutsläpp har minskat något sedan 1990. De största utsläppskällorna inom jordbruket är

hänförliga till markanvändning, djurens fodermätning och användning och hantering av gödsel. Jordbrukssektorn är den största källan till Sveriges totala utsläpp av växthusgaserna metan och lustgas. Båda är kraftigare växthusgaser än koldioxid men de bryts också ner mycket snabbare i atmosfären (särskilt metan). Då sektorns utsläpp har sitt ursprung i biologiska processer kan de variera mycket över regioner, tid och för olika produktionsmetoder. Beräkningarna är därför associerade med stor osäkerhet. Det gäller särskilt lustgasutsläppen från kvävetillförsel till åkermark.⁵

²Naturvårdsverket, [Nettoutsläpp och nettoupptag av växthusgaser från markanvändning \(LULUCF\)](#)

³Mats Hannerz, et al., Skogen och klimatet – vad säger forskningen? (Institut för skoglig resurshushållning vid Sveriges lantbruksuniversitet, 2024), sidor 46ff.

⁴Jordbruksverket, [Jordbrukets roll i arbetet med det nationella klimatmålet](#)

⁵Naturvårdsverket, [Jordbruk, utsläpp av växthusgaser](#)

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

**Utsläpp från
jord- och skogsbruket**

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Utsläpp av växthusgaser från jordbruk

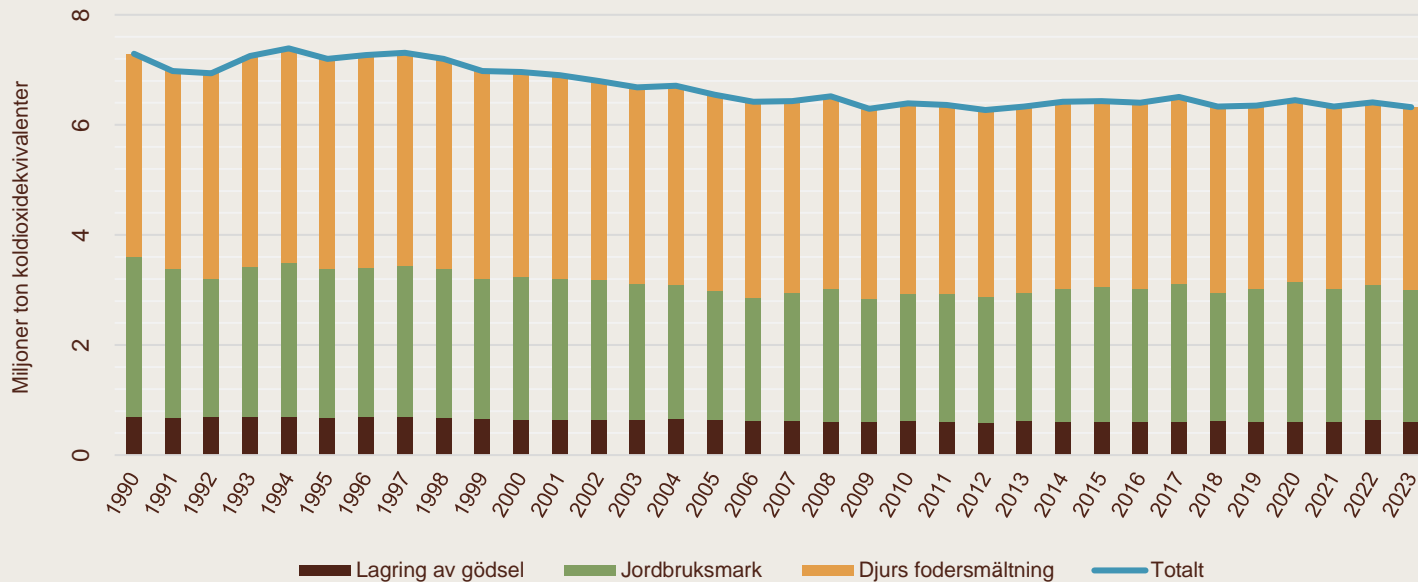

Diagram över jordbrukets utsläpp av växthusgaser mätt i koldioxidkvivalenter under perioden 1990 till 2023. Källa: Naturvårdsverket, 2024.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

**Utsläpp från
jord- och skogsbruket**

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Utsläpp av växthusgaser från arbetsmaskiner

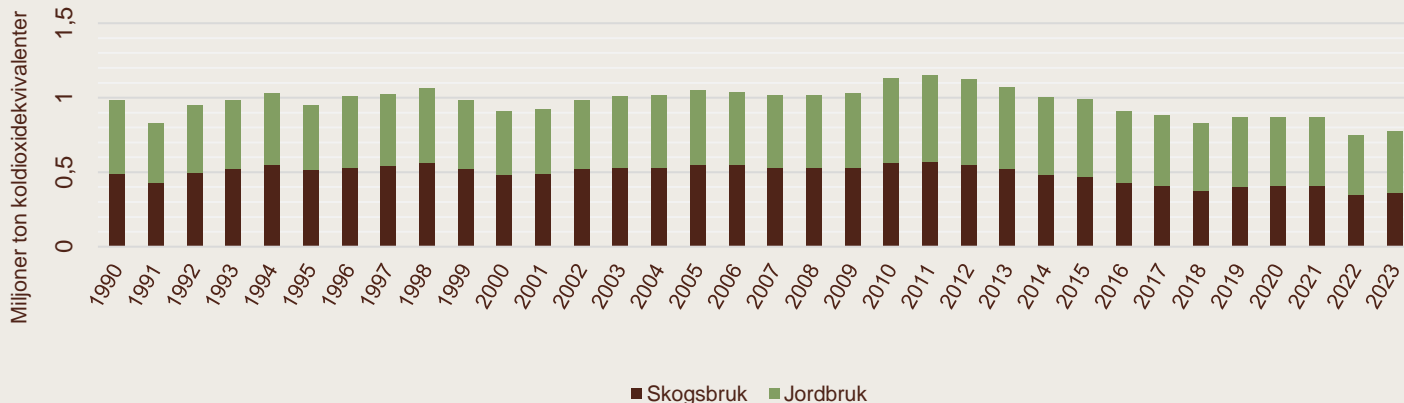

Diagram över utsläpp av växthusgaser från arbetsmaskiner inom jord- och skogsbruk mätt i koldioxidekvivalenter under perioden 1990 till 2023. Utsläpp från arbetsmaskiner är den enskilt största utsläppsposten för det svenska skogsbruket, men utgör en mindre andel av de totala utsläppen för jordbruket. Källa: Naturvårdsverket, 2024.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Utsläpp av växthusgaser från egen uppvärmning av jord- och skogsbrukslokaler

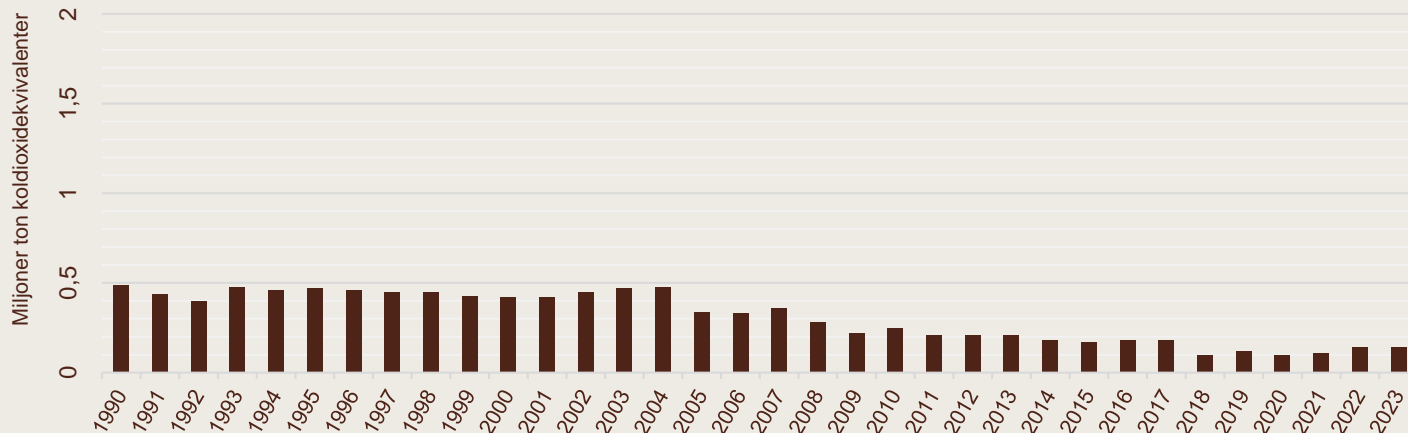

Diagram över utsläpp av växthusgaser från egen uppvärmning av bostäder och lokaler inom jord- och skogsbruk mätt i växthusgasekvivalenter under perioden 1990 till 2023. Användning av fossila bränslen för uppvärmning av ekonomibyggnader och produktionsanläggningar är ytterligare en utsläppskälla inom det svenska jordbruket. Utsläppen av växthusgaser från egen uppvärmning av jordbruks- och skogsbrukslokaler har minskat något sedan 1990. Utfasning av oljepannor i jordbruks- och skogsbrukslokaler har varit en drivande faktor i utsläppsminskningarna. Källa: Naturvårdsverket, 2024.

Landshypotek Bank

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

**Jordbrukets potential för
utsläppsminskning**

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Jordbrukets potential för utsläppsminskning

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Jordbrukets potential för utsläppsminskning

Bankens omställningsplan berör både utlåningsportföljen och den egna verksamheten men banken har valt att fokusera sina ansträngningar på jordbruket. Jordbruket är den sektor i bankens utlåning som har störst negativ påverkan på klimatet. Det svenska jordbruket står för runt 15% av Sveriges utsläpp och det finns goda möjligheter för banken att vara med att finansiera investeringar för att få bort fossila bränslen från det svenska jordbruket i närtid samtidigt som jordbruket anpassas till ett förändrat klimat. Till skillnad från andra sektorer kommer jordbrukets utsläpp inte att kunna minskas till noll. Sektorns utsläpp härrör nämligen till stor del från biologiska processer som djurens fodermältning.⁶

Utsläppen från gödselhantering i olika former eller från kväveanvändning väntas inte heller att minska särskilt mycket. Jordbruksverket räknar också med betydande utsläpp från organogena jordar till 2045 även om de räknas in under utsläppen från markanvändning.

De största utsläppsminskningarna väntas ske för arbetsmaskiner och lokaler som används inom jordbruket. Inom dessa segment ska utsläppen vara noll till 2045. Elektrifiering av

arbetsmaskiner och åtgärder för att förbättra energiprestanda på jordbrukslokaler är två nyckelåtgärder enligt Jordbruksverket. Jordbruksverket ser också stor potential för att öka mängden koldioxid som lagras i åkermark.⁷ En ökad kolinlagring beror på ändringar i brukningsmetoder och ekonomiska incitament för åtgärder som främjar en ökad kolinlagring.

Det bör noteras att det finns stor potential i att minska metanutsläppen från idisslande djur genom fodertillsatser t.ex. alger. Det är ett område som det forskas på och som har testats i mindre skala, men med stor potential för framtiden.

Det finns en annan betydande utsläppskälla med koppling till jordbruket som inte syns i bilderna ovan. Det avser utsläpp från tillverkning av mineralgödsel. Utsläppen av mineralgödsel rapporteras inte under jordbrukets utsläpp i Sveriges årliga klimatrapportering utan utsläppen rapporteras under industrins utsläpp. Det finns projekt på gång för att tillverka mineralgödsel utan fossila bränslen eller med hjälp av koldioxidinlagring (så kallad CCS-teknik). Det skulle minska utsläppen från tillverkning av mineralgödsel till noll, vilket också skulle minska jordbrukets (in-)direkta klimatpåverkan.

⁶ Jordbruksverket, [Jordbrukets roll i arbetet med det nationella klimatmålet](#), juli 2023, sidor 66ff.

⁷ Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, [Naturvårdsverket, Underlag för strategisk planering för ökad kolsänka](#), sidor 115ff.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruk

**Jordbrukets potential för
utsläppsminskning**

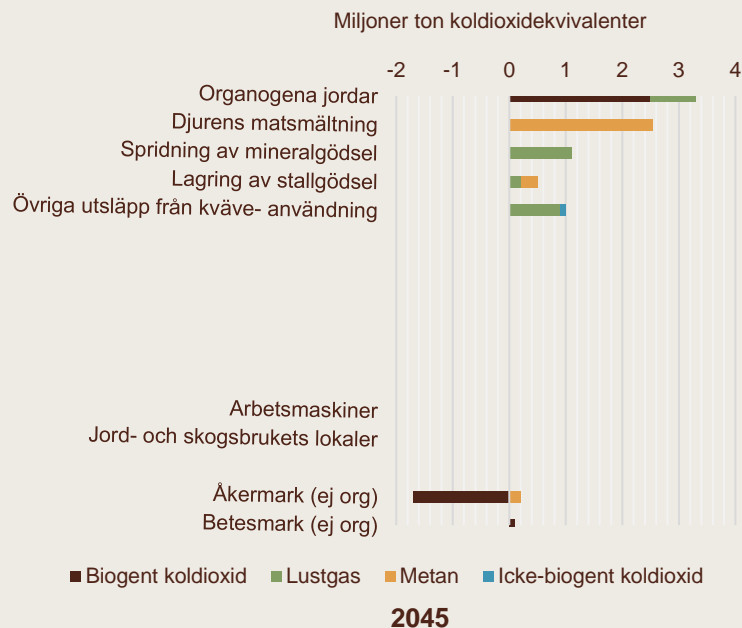
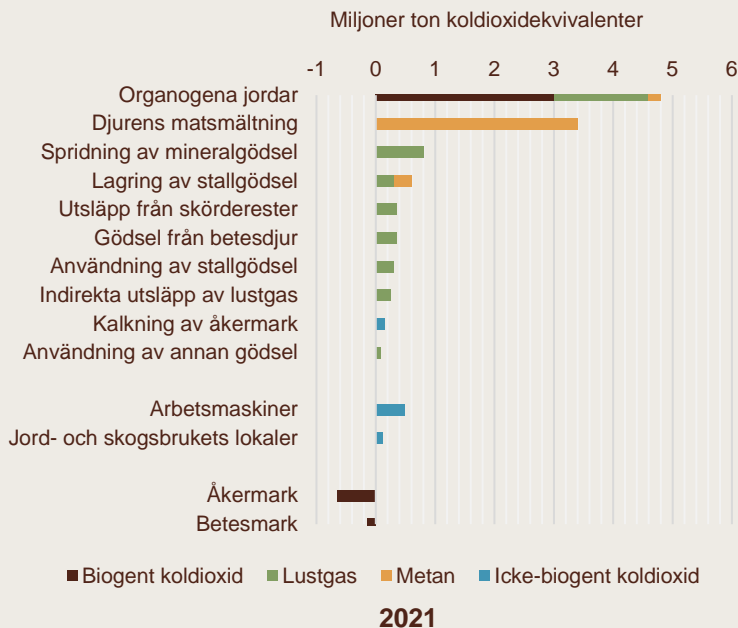
Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Hur utsläppen från det svenska jordbruket väntas se ut 2045 jämfört med referensåret 2021

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för utsläppsminskning

Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

De långsiktiga utsläppsprognoserna för jordbruket bygger till viss del på lantbruksbranschens egen klimatfärdplan. Lantbruksbranschens färdplan adresserar åtgärder som ska vidtas till senast 2030 då det finns viktiga och konkreta steg som behöver tas innan 2030 för att bli fossilfria⁸.

Mål i lantbruksbranschens färdplan är:

40% fossilfria på drivmedel,
torkning och värme

100% fossilfria på drivmedel,
torkning och värme

För att genomföra planen arbetar branschen med:

Fossilfri torkning av spannmål

Att byta insatsmedel från fossila bränslen till förnybar energi i de pannor som används för att torka spannmål.

Fossilfri uppvärmning

Att byta insatsmedel från fossila bränslen till förnybar energi för att värma upp lokaler, stallar och växthus.

Fossilfria drivmedel

Att byta fossila drivmedel i lantbrukets traktorer och andra maskiner.

Fossilfritt mineralgödsel

Att fasa ut mineralgödsel som tillverkas av fossil energi, vars tillverkning idag inte sker i Sverige.

Landshypotek Bank

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

**Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark**

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Upptag i den växande skogen och i jordbruksmark

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

**Upptag i den växande
skogen och i jordbruksmark**

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Skogsbruket och jordbruket är två unika sektorer då det är de enda två sektorerna som kan absorbera och binda in koldioxid. Redan idag binder de svenska skogarna och de svenska åker- och betesmarkerna stora mängder kol. Markanvändningssektorn (den så kallad LULUCF-sektorn) absorberar årligen nästan lika mycket växthusgaser som hela Sveriges totala utsläpp. Klimateffekten av de svenska skogarna blir ännu större om substitutionsnyttan av biogena råvaror räknas med.

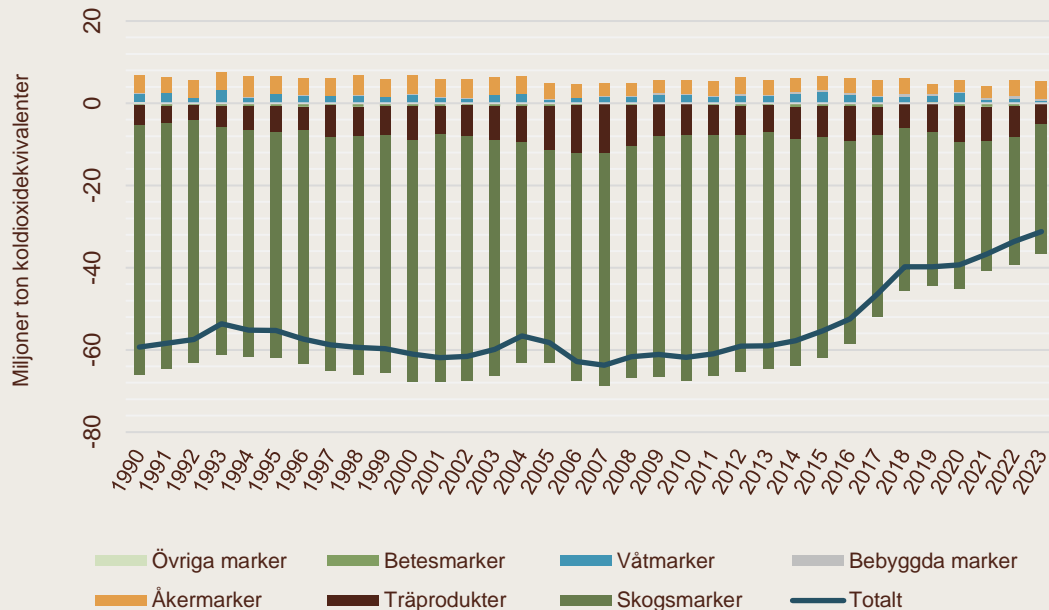

Diagram över LULUCF-sektorns utsläpp och upptag av växthusgaser under perioden 1990-2023. Det årliga nettoupptaget på skogsmark har varierat under perioden och har i genomsnitt varit 52 miljoner ton koldioxidekvivalenter per år. Trenden är dock minskande. Tillväxttakten i skogen har minskat och den naturliga avgången (naturlig nedbrytning inkl. insektsangrepp) har ökat. Källa: Naturvårdsverket, 2024.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Det finns stora möjligheter att öka klimatnyttan av de svenska skogarna och jordbruksmarken ännu mer genom en större inbindning av koldioxid. Det betyder inte att skogen eller jordbruksmark ska bevaras utan ett aktivt brukande med mycket grön biomassa är en förutsättning för ökad kolinlagring. En aktivt brukad skog binder mer koldioxid samtidigt som virkesförrådet ökar. I jordbruksmark finns det potential att öka kolinlagringen genom åtgärder som mellangrödor, förbättrad markvård, minskad areal svartträda och att lämna en större andel skörderester kvar i fält.⁹

I dagsläget är åtgärder att öka kolinlagringen i jordbruksmarker någonting som banken har svårt att finansiera direkt i

sin utlåning då det inte är investeringar som krävs utan snarare metodförändringar i brukandet. Det krävs dock ekonomiska incitament som ökar intresset hos svenska jordbrukare för att satsa på dessa additionella åtgärder. Ökad kolinlagring i jordbruksmarken och i de svenska skogarna kan också leda till en växande marknad för kolkrediter. Beroende på marknadens utveckling kan kolkrediter potentiellt bli en ny intäktskälla för bankens jord- och skogsbrukskunder i framtiden.

⁹Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, [Underlag för strategisk planering för ökad kolsänka](#), sidor 115ff.

Landshypotek Bank

Utsläpp från bostäder

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Den främsta utsläppskällan från bostäder är uppvärmning. Utsläppen från bostäder har minskat under en lång tid, primärt drivet av att oljepannor har ersatts med biobaserad fjärrvärme men även elvärme, värmepumpar och pelletspannor. Det finns fortsatt oljeeldning som behöver fhasas ut, men det som kommer att ge den största effekten framåt är energieffektivisering av

småhus, andra bostäder och lokaler. EU-regelverk avseende byggnaders energiprestanda skärps, vilket kommer att föranleda ett stort behov av energieffektivisering i svenska småhus, flerbostadshus och kommersiella fastigheter. Mer energieffektiva bostäder och byggnader kommer minska utsläppen även från el- och fjärrvärmesektorn.

Utsläpp av växthusgaser från egen uppvärmning av bostäder

Diagram över utsläpp av växthusgaser från egen uppvärmning av bostäder mätt i växthusgasekvivalenter under perioden 1990 till 2023. Källa: Naturvårdsverket, 2024.

Landshypotek Bank

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

**Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag**

Riktning, mål och aktiviteter

Bankens utsläpp, finansierade utsläpp och upptag

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Bankens största klimatpåverkan kommer från kundernas verksamheter och boende som banken finansierar.

Bankens klimatpåverkan speglar i stort sett de nationella utsläppen och upptagen från jord- och skogsbruket och bostäder. Mer än 75 % av bankens utlåning går till jord och skog med strax under 25 % av bankens utlåning till bostäder.

Banken har genomfört en portföljanalys som uppskattar klimatavtrycket av bankens utlåningsportfölj till jord, skog och boende. Analysen bygger på schablondata anpassad för bankens utlåningsportfölj och ett antal antaganden om bland annat genomsnittligt antal djurenheter inom olika driftsinriktningar inom jordbruket, avgång av växthusgaser från brukad mark samt energianvändning för olika driftsinriktningar inom jordbruket.

Analysen visar att bankens utlåningsportfölj har en positiv klimatpåverkan, det vill säga att de underliggande fastigheterna, med tillhörande verksamheter och aktiviteter, i bankens utlåningsportfölj sammanlagt binder mer koldioxid än vad de släpper ut.

Portföljanalysen visar att de största utsläppskällorna är utsläpp från åkermark (inkl. organogena jordar), djurens fodermätning och utsläpp som uppstår vid tillverkning av mineralgödsel samt hantering av gödsel. Utsläpp från fossila bränslen som används till uppvärmning, arbetsmaskiner och fordon i jord- och skogsbruket är också betydande utsläppskällor men mycket mindre i relation till de andra.

Bankens direkta klimatpåverkan är begränsad och härrör främst från bankens lokaler, tjänsteresor och inköp av varor och tjänster. Banken har inga scope 1-utsläpp då banken inte har någon tillverkning och inte äger några fordon. I bankens scope 2-utsläpp ingår utsläppen ifrån fjärrvärme, fjärrkyla och elförbrukning i bankens kontorslokaler runt om i landet. I och med att bankens kunder och kontor är spridda i hela landet kräver verksamheten en hel del resor och resor i tjänsten med bil, tåg och flyg är den största utsläppsposten inom bankens scope 3-utsläpp. Nedan diagram visar fördelningen av bankens finansierade och direkta utsläpp.

Se diagram på följande sida.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppminskning

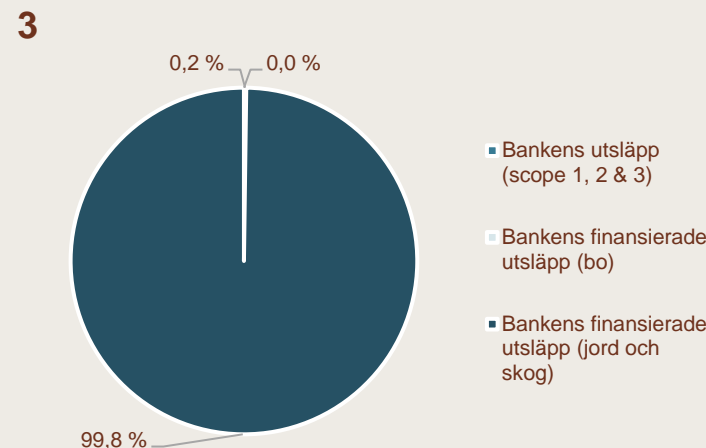
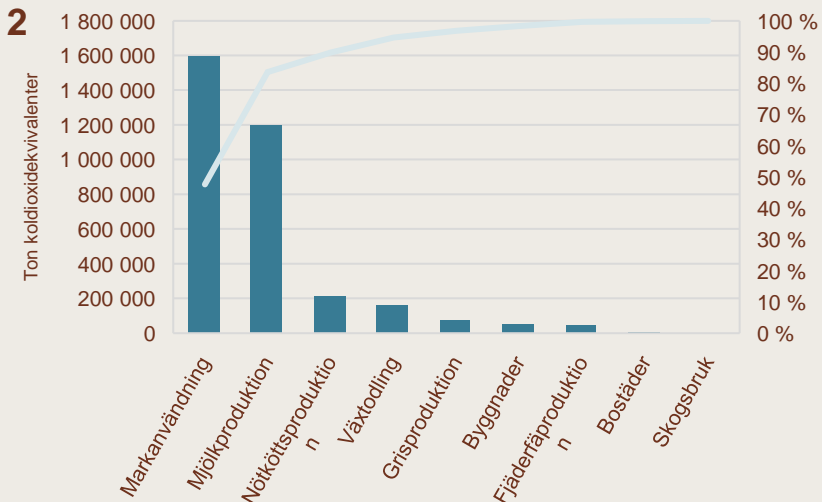
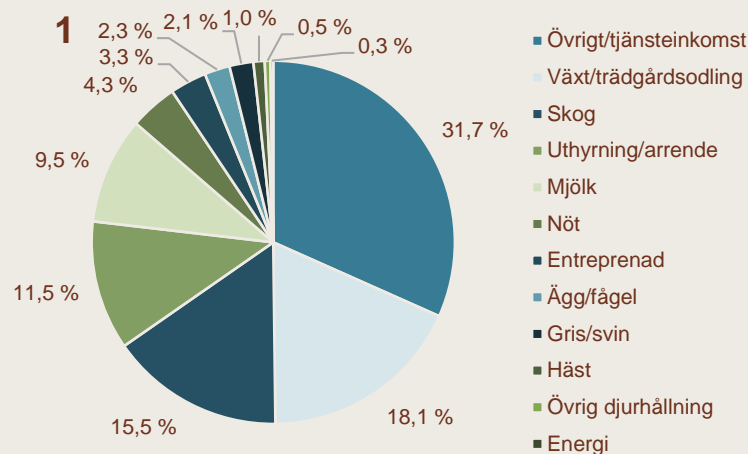
Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

**Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag**

Riktning, mål och aktiviteter

- Diagram 1 visar fördelningen av bankens exponering i mdkr mot olika driftsriktningar inom Jord & skog. Utlåningen till "Övrigt/tjänsteinkomst" omfattar ett stort antal kunder inom segmentet "gårdsboende" men även en del större exponeringar mot kunder med stora innehav av jordbruksmark men där inkomster kommer från annan verksamhet. Siffror per 2024-06-30.
- Diagram 2 visar fördelningen av bankens finansierade utsläpp utifrån markanvändning och olika driftsriktningar och ackumuleras till bankens totala finansierade utsläpp. Diagrammet tar inte hänsyn till finansierade upptag.
- Diagram 3 visar bankens direkta utsläpp i relation till bankens finansierade utsläpp. Bankens egna utsläpp uppgår totalt till 96,7 ton CO₂e, finansierade utsläpp till bo (villa) till 7 000 ton CO₂e och finansierade utsläpp till jord och skog uppgår till 3 300 000 ton CO₂e. Diagrammet tar inte hänsyn till finansierade upptag.

Landshypotek Bank

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upplag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upplag

Riktning, mål och aktiviteter

Riktning, mål och aktiviteter

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Det övergripande ansvaret för banken är att tillhandahålla finansiering, kunskap och andra verktyg för att begränsa klimatförändringarna och anpassa jord- och skogsbruket till ett förändrat klimat. För att lyckas med detta har banken tagit fram målsättningar inom fem olika nyckelområden – erbjudande, kundengagemang, upplåning, kompetens och klimatrapporering. Målsättningarna kommer endast att kunna nås med hjälp av aktiviteter och åtgärder som banken vidtar.

Banken har antagit en långsiktig målsättning om att nå netto-noll utsläpp till senast 2045 i linje med det nationella klimatmålet. Banken har genomfört en portföljanalys som indikerar att de underliggande fastigheterna, med tillhörande verksamheter och aktiviteter, i bankens utlåningsportfölj sammanlagt binder mer koldioxid än vad de släpper ut. Banken kan därigenom anses ha uppfyllt det långsiktiga målet i förtid. Däremot är portföljanalysen endast en ögonblicksbild av hur utlåningsportföljens klimatpåverkan ser ut i nuläget.

Banken har en tydlig ambition om att öka sin tillväxt och att ta marknadsandelar inom det svenska jordbruket och inom boende. Det kommer att innebära att bankens finansierade utsläpp kommer att öka över tid. Det är därför inte säkert att bankens utlåningsportfölj fortsatt kommer att ha en positiv klimatpåverkan. Banken behöver därför kraftsamla för att minska utsläppen från jordbruket – med ett särskilt fokus på de fossila utsläppen. I linje med lantbruksbranschens färdplan arbetar banken för ett fossilfritt svenskt lantbruk till 2030.

Banken kommer inte att kunna uppnå målet på egen hand utan det krävs en politisk utveckling med tydliga ekonomiska incitament för svenska lantbrukare att fasa ut fossila bränslen från sina verksamheter. Banken kan dock spela en viktig roll genom att erbjuda en konkurrenskraftig finansiering för åtgärder som bidrar till att bryta fossilberoende inom det svenska lantbruket och att stötta klimatanpassningen.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

För att säkerställa att banken är på väg att nå de långsiktiga målsättningarna har banken tagit fram ett antal delmål och aktiviteter. Bankens målsättningar skiljer sig något från andra svenska bankers klimatrelaterade målsättningar. Banken har inte satt ett mål om att minska utsläppen inom utlåningsportföljen med en viss procentsats till ett visst årtal. Anledningen till detta är att banken lånar ut till två sektorer – jord- och skogsbruk – som är beroende av naturliga processer. Varken banken eller bankens kunder styr över biologiska processer eller naturliga fenomen som stormar eller insektsangrepp. Alla dessa externa händelser påverkar upptag och utsläpp från svenska jordar samt skogens förmåga att binda koldioxid. Till skillnad från andra banker avser banken inte att exkludera en viss driftsinriktning från sin utlåning, vad avser jord- och skogsbruket.

Banken tror på det svenska lantbruket och väljer därför att aktivt engagera sina ägare och kunder i klimatomställningen.

Banken har valt att fokusera sina ansträngningar i närtid på att få bort fossila bränslen från det svenska jord- och skogsbruket och att stötta i klimatanpassningen. Att få bort fossila

drivmedel från arbetsmaskiner eller från uppvärmning av ekonomibygnader är nyckeln till jordbrukets klimatomställning. För att få bort fossila bränslen krävs inköp av nya arbetsmaskiner som drivs av förnybar energi eller (om-)byggnation till energieffektiva produktionsanläggningar. Dessutom kan svenska lantbrukare spela en viktig roll i landets energiförsörjning, t.ex. genom installation av förnyelsebar energi eller batterilösningar för energilagring. Alla dessa åtgärder är exempel på investeringar som banken kan finansiera genom sin utlåning. Det är genom utlåningen banken kan och ska göra skillnad.

På följande sidor presenteras bankens mål per område:

Erbjudande Kundengagemang Uppläning Kompetens Klimatrapportering

Rapportering sker årligen och målen kommer att ses över årligen i samband med den årliga översynen av omställningsplanen.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Mål nummer 1: Erbjudande

Banken ska ha ett riktat erbjudande för investeringar för att fasa ut fossila bränslen, investeringar i produktion av förnybar energi och energieffektiverande åtgärder i bostäder och produktionsanläggningar.

Banken ska ha ett riktat erbjudande för investeringar för att anpassa verksamheter och bostäder till ett förändrat klimat (t.ex. bevattning, täckdikning).

Mål 2025: Banken lanserar ett konkurrenskraftigt finansieringserbjudande till kunder för begränsning och anpassning av klimatförändringar.

Banken ska skapa en baslinje över investeringar som går till begränsning och anpassning av klimatförändringar. Banken kommer att använda baslinjen för att därefter sätta mål för kommande år i nästa version av bankens omställningsplan.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Mål nummer 2: Kundengagemang

Banken ska arbeta nära och proaktivt med sina kunder för att fasa ut fossila bränslen samt att tidigt identifiera och minimera klimatrelaterade risker i kundernas verksamheter.

Mål 2025: Banken genomför särskilda utbildningsinsatser för jord- och skogskunder om lantbrukets klimatrisker, lantbrukets klimatomställning och bankens roll i omställningen.

Mål 2025: Bankens kundansvariga för löpande dialog med kunder inom segmentet produktionslantbruk om behov av klimatomställning och framtida investeringsbehov.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Mål nummer 3: Upplåning

Det ska finnas en tydlig koppling mellan bankens utlåning och upplåning vad avser finansiering av begränsning av klimatförändringar och anpassning till klimatförändringar.

Mål 2025: Banken ska ha ett grönt ramverk med en tydlig koppling mellan investeringar för begränsning och anpassning av klimatförändringarna i jord- och skogsbruket.

Mål 2030: Emitterad volym gröna obligationer ska till 2030 öka med 30% utifrån dagens nivå på 11,5 mdkr.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Mål nummer 4: Kompetens

Bankens medarbetare ska löpande utbildas för att förstå klimatförändringar och hur banken kan bidra till att minska dem och bidra till klimatanpassning. Medarbetare i styrelse, ledning, riskfunktion och affärsorganisation ska ha särskild kunskap för att kunna styra, följa upp och stödja banken, ägarna och kundernas behov.

Mål – från 2025: Bankens medarbetare ska årligen utbildas inom området.

Mål – från 2025: Styrelse, ledning, riskfunktion och affärsorganisation tar minst vartannat år del av fördjupade utbildningsinsatser om relevanta frågor kopplade till klimatomställningen inom det svenska lantbruket och bostäder.

Sammanfattning

Landshypotek Bank –
Bakgrund och affärsmodell

Utsläpp från
jord- och skogsbruket

Jordbrukets potential för
utsläppsminskning

Upptag i den växande skogen
och i jordbruksmark

Utsläpp från bostäder

Bankens utsläpp, finansierade
utsläpp och upptag

Riktning, mål och aktiviteter

Mål nummer 5: Klimatrapportering

Bankens största kunder inom de största driftsinriktningarna ska årligen rapportera klimatdata.

Mål 2025: Bankens 10 största kunder inom växtodling, skog, mjölk och nöt ska rapportera in klimatdata (underlag från extern part t.ex. Agrosfär/Arlas hållbarhetsrapportering eller egen upprättad hållbarhetsrapport). Banken kommer också att inhämta data från de 10 största kunderna som arrenderar ut sitt innehav av jordbruksmark inom driftsinriktningen "Övrigt/Tjänsteinkomst".

Mål 2030: Något av följande alternativ ska uppfyllas:

Alternativ A: Bankens 50 största kunder inom respektive driftsinriktning växtodling, skog, mjölk och nöt ska årligen rapportera in klimatdata (underlag från extern part t.ex. Agrosfär/Arlas hållbarhetsrapportering eller egen upprättad hållbarhetsrapport). Banken kommer också att inhämta data från de 50 största kunderna som arrenderar ut sitt innehav av jordbruksmark inom driftsinriktningen "Övrigt/Tjänsteinkomst".

Alternativ B: Antalet kunder som motsvarar minst 50% av utlåningen inom den driftsinriktningen ska årligen rapportera in klimatdata (underlag från extern part t.ex. Agrosfär/Arlas hållbarhetsrapportering eller egen upprättad hållbarhetsrapport).

